

Η «κρίση των πυραύλων» στην Κούβα

Οκτώβρης 1962...

Όταν η ανθρωπότητα έφτασε κοντά στο πυρηνικό ολοκαύτωμα.

Η «κρίση των πυραύλων» στο νησί της επανάστασης ήταν μόνο η αφορμή.

Στην Κούβα, όπως είναι γνωστό -και κυρίως στους άσπονδους «φίλους» της, ο χρόνος σταμάτησε και (ξανα)ξεκίνησε, την **τελευταία μέρα του 1958**, όταν οι «**barbudos**», με επικεφαλής τον Φιντέλ, τον *Comandante en jefe Fidel Castro Ruz*, μαζί με εκατοντάδες χιλιάδες λαού απελευθέρωναν την Αβάνα και **κέρδιζαν με τα όπλα την εξουσία**.

Και από τότε ξεκίνησε η **δοξασμένη και δύσκολη πορεία οικοδόμησης του σοσιαλισμού ... Año Primero (1º) de la revolución – Año 2º de la revolución ... «1ª χρονιά από την επανάσταση», «2ª χρονιά από την επανάσταση» ...** και κάπως έτσι μέσα από ατραπούς και πιασγυρίσματα και νίκες και ερωτηματικά σε κρίσιμα σταυροδρόμια έφτασαν αισίως στο «**Año 60º [+]** **de la revolución**».

Οι ΗΠΑ, όπως είναι γνωστό άρχισαν από την πρώτη στιγμή επιχειρήσεις για την ανατροπή της επαναστατικής κυβέρνησης με πιο γνωστή την απόβαση στον Κόλπο των Χοίρων, τον Απρίλη του 1961, που κατέληξε σε οδυνηρό φιάσκο για τους Αμερικανούς.

Μετά απ' αυτό, οι μυστικές υπηρεσίες των ΗΠΑ επεξεργάστηκαν το σχέδιο εισβολής με την ονομασία «Operation Moongoose».

Το Πεντάγωνο διοργάνωνε παράλληλα αλλεπάλληλες στρατιωτικές ασκήσεις στην Καραϊβική με αντικείμενο ακριβώς την εισβολή σε νησιά.

Οι Αμερικανοί νόμιζαν ίσως ότι με τον τρόπο αυτό θα εκφόβιζαν το κουβανικό καθεστώς και θα το υποχρέωναν σε υποχωρήσεις.

Αντίθετα η κουβανική επανάσταση οργανώνει την άμυνά της και ζητάει τη βοήθεια της Σοβιετικής Ένωσης.

«**Η σταθερή πεποίθησή μας ότι ο ιμπεριαλισμός των Γιάγκηδων κάποτε και με μια οποιαδήποτε πρόφαση θα έριχνε τις στρατιωτικές δυνάμεις του σε άμεση επίθεση κατά της Κούβας... μας οδήγησε στην απόφαση να υπογράψουμε την κουβανοσοβιετική συμφωνία για εγκατάσταση στο έδαφός μας πυρηνικών όπλων**», δήλωσε αργότερα ο Φιντέλ,

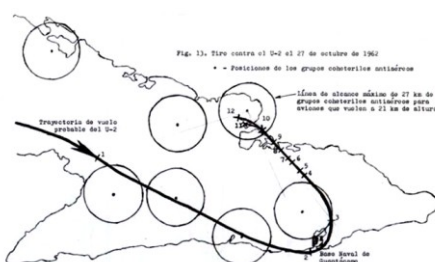
στην εισήγησή του στο 1ο Συνέδριο του Κομμουνιστικού Κόμματος Κούβας.

Στις 22 Οκτώβρη 1962, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ, Τζον Κένεντι, σε τηλεοπτικό του διάγγελμα προς τον αμερικανικό λαό, ανακοινώνει ότι από κατασκοπευτικά αεροπλάνα εντοπίστηκαν στην Κούβα βάσεις σοβιετικών πυραύλων, ικανών να φέρουν πυρηνικές κεφαλές. Κάνει λόγο για το ενδεχόμενο πυρηνικού πολέμου, αν απειληθεί η ασφάλεια των ΗΠΑ και ανακοινώνει το ναυτικό αποκλεισμό της Κούβας.

Στις 23 του Οκτώβρη συνέρχεται στη Μόσχα το Υπουργικό Συμβούλιο και ο υπουργός Αμυνας ανακαλεί όλες τις άδειες των στρατιωτικών της ΕΣΣΔ. Την επομένη η Ουάσιγκτον ανακοινώνει την ανάκληση των αδειών των ανδρών της Στρατηγικής Αεροπορικής Διοίκησης, της δύναμης που είναι επιφορτισμένη με τη διεξαγωγή ολοκληρωτικού πυρηνικού πολέμου.

Στις 25 του Οκτώβρη ο Πρόεδρος της Σοβιετικής Ένωσης, Ν. Χρουστσόφ, αποδέχεται την πρόταση του ΓΓ του ΟΗΕ, Ου Θαντ, για «ανακωχή» δυο - τριών βδομάδων. Ο Κένεντι απορρίπτει την πρόταση.

Το Σάββατο 27 του Οκτώβρη είναι η χειρότερη μέρα της κρίσης. Ο Χρουστσόφ, με επιστολή του στον Κένεντι, προτείνει την ταυτόχρονη απομάκρυνση των σοβιετικών πυραύλων από την Κούβα και των αμερικανικών από την Τουρκία. Την ίδια ώρα, όμως, ένα αμερικανικό κατασκοπευτικό αεροπλάνο U-2 εισβάλλει στο σοβιετικό εναέριο χώρο, πάνω από τη χερσόνησο Τσουκότκα, όπου είναι εγκαταστημένοι οι διηπειρωτικοί πύραυλοι της ΕΣΣΔ. Δίνεται συναγερμός για το ενδεχόμενο πυρηνικής επίθεσης και τα σοβιετικά «Μιγκ» απογειώνονται για να το καταρρίψουν. Οι Αμερικανοί υποχωρούν και λίγο αργότερα ο Κένεντι διατυπώνει πρόταση συμβιβασμού, σύμφωνα με την οποία η Σοβιετική Ένωση θα αποσύρει τους πυραύλους απ' την Κούβα και οι ΗΠΑ θα άρουν τα μέτρα αποκλεισμού και θα δηλώσουν ότι δε θα εισβάλουν στην Κούβα. Στις 28 του Οκτώβρη ανακοινώνεται η συμφωνία.





Με αφορμή την επέτειο της Κρίσης των Πυραύλων στην Κούβα, το Ελληνικό Αρχείο Τσε Γκεβάρα παρουσιάζει πτυχές της περιόδου εκείνης, κυρίως μέσα από το πρίσμα της δραστηριότητας και του ρόλου του Τσε, ως ηγετικού μέλους της κουβανικής κυβέρνησης, στην εν λόγω ιστορία.

Προς τούτο χρησιμοποιήθηκαν αποσπάσματα από τα δύο πληρέστερα βιογραφικά πονήματα που έχουν γραφτεί για το Γκεβάρα, αυτά του Jon Lee Anderson και του Πάκο Ιγνάσιο Τάϊμπο.

Η κρίση των πυραύλων του Οκτώβρη, ανάγκασε τον Τσε να επισπεύσει τα σχέδια του για την αντάρτικη δύναμη της Αργεντινής ^[1]. Κατά τη διάρκεια της κρίσης, διοικούσε το δυτικό τμήμα των κουβανικών ενόπλων δυνάμεων με βάση το Πίναρ ντελ Ρίο. Το αρχηγείο του βρίσκονταν σε κάτι ορεινές σπηλιές, σε κοντινή απόσταση από τις εγκαταστάσεις σοβιετικών πυραύλων. (Στο στρατηγείο) πήρε μαζί του και εκπαιδευμένους αργεντινούς αντάρτες τοποθετώντας τους σε μεραρχία υπό την ηγεσία κουβανών αξιωματικών. Εάν ξεσπούσε πόλεμος θα έμπαιναν κι' αυτοί στη μάχη.

Τις ώρες της κορύφωσης της έντασης – έπειτα από την κατάρριψη ενός κατασκοπευτικού αμερικανικού αεροσκάφους U2 από σοβιετικό αντιαεροπορικό βλήμα – ο Φιντέλ επικοινωνήσε με τον Χρουστσώφ, μεταφέροντας του την άποψη ότι οι σοβιετικοί έπρεπε να εξαπολύσουν πρώτοι επίθεση με πυραύλους σε περίπτωση ένοπλης αμερικανικής εισβολής. Ο Κάστρο επιβεβαίωσε στον Χρουστσώφ την ετοιμότητα του ίδιου και του κουβανικού λαού να πολεμήσουν μέχρι θανάτου. [...]

Όταν ο Κάστρο ενημερώθηκε πως ο Χρουστσώφ είχε συμφωνήσει με τον Κέννεντι, πίσω απ' την πλάτη του (για απόσυρση των αμερικανικών πυραύλων απ' την Τουρκία με αντάλλαγμα την υπόσχεση των ΗΠΑ να μην επιτεθούν στην Κούβα) έγινε έξαλλος και, σύμφωνα με πληροφορίες, έκανε θρύψαλλα έναν καθρέφτη με τη γροθιά του όταν του το ανακοίνωσαν. Από την πλευρά του ο Τσε διέταξε τη διακοπή της επικοινωνιακής γραμμής του στρατηγείου του με την γειτονική σοβιετική βάση και έφυγε για την Αβάνα προκειμένου να συναντήσει τον Φιντέλ.

Τις επόμενες ημέρες ο Φιντέλ τις πέρασε όντας πικραμένος και εκνευρισμένος με την τακτική του Χρουστσώφ και ο Μικογιάν ^[2] αναχώρησε για την Αβάνα προκειμένου να συνηγορήσει με τους κουβανούς. Ο Μικογιάν έκανε ότι μπορούσε, αλλά ο Φιντέλ και ο Τσε ήταν πεπεισμένοι πως ο Χρουστσώφ τους είχε “πουλήσει” για την εξυπηρέτηση των δικών του συμφερόντων. Οι συνομιλίες (σ.σ: μεταξύ του Μικογιάν και κουβανών αξιωματούχων) συνεχίστηκαν για αρκετές εβδομάδες και σε ορισμένες περιπτώσεις ήταν εξαιρετικά έντονες. Μια μέρα, ένα λάθος στη μετάφραση απ' τον ρώσο διερμηνέα προκάλεσε ισχυρές αντεγκλίσεις. Όταν η παρεξήγηση ξεκαθαρίστηκε, ο Τσε έβγαλε ήρεμα το πιστόλι τύπου μακάροφ απ' την θήκη του και το έδωσε στον διερμηνέα λέγοντας του: “Εάν ήμουν στη θέση σου, αυτό θα ταν το μόνο που μου έμενε να πράξω...”. Σύμφωνα με τον Αλεξάντρ Αλέξιεφ όλοι γέλασαν, συμπεριλαμβανομένου του Μικογιάν. Το μαύρο χιούμορ του Τσε είχε ελαφρύνει την ατμόσφαιρα.

[...]

Σε μια συνέντευξη με τον Τσε λίγες εβδομάδες μετά την κρίση, ο βρετανός ανταποκριτής της αριστερής εφημερίδας Daily Worker Σαμ Ράσελ τον βρήκε να παραμένει θυμωμένος αναφορικά με την στάση της Μόσχας. Καπνίζοντας το πούρο του και παίρνοντας, εναλλάξ, ανάσες απ' τον εισπνευστήρα για το άσθμα, δήλωσε στο Ράσελ πως εάν οι πύραυλοι τίθενταν υπό κουβανικό έλεγχο θα εκτοξεύονταν. Ο Ράσελ έφυγε με ανάμεικτα συναισθήματα για τον Τσε, χαρακτηρίζοντας τον ως “ξεκάθαρα έναν άνθρωπο μεγάλης ευφυΐας, παρόλο που πίστευα ότι ήταν τρελός κρίνοντας απ' τον τρόπο που αναφέρθηκε στους πυραύλους”. [...]

^[1] Ήδη από το 1962 ο Γκεβάρα σχεδίαζε τρόπους δημιουργίας αντάρτικου αγώνα σε χώρες της λατινικής Αμερικής, με επίκεντρο την Αργεντινή. Η Κρίση των Πυραύλων ανάγκασε τον Τσε να αλλάξει τους σχεδιασμούς του, προσαρμόζοντας τους στις πολιτικές και διεθνείς εξελίξεις που ακολούθησαν τα επόμενα χρόνια.

^[2] Ανάστας Μικογιάν: Σοβιετικός επαναστάτης, πολιτικός και διπλωμάτης. Διετέλεσε επί πολλά χρόνια Επίτροπος στην ΕΣΣΔ. Διατηρούσε σχέσεις με την κουβανική επαναστατική ηγεσία και αποτελούσε “διάυλο” επικοινωνίας μεταξύ Μόσχας και Αβάνας.

Γράφει ο Πάκο Ιγνάσιο Ταϊμπο II:

Εκείνες τις μέρες θα δώσει μια διάλεξη στα μέλη της Κεντρικής Ασφάλειας, που αργότερα θα πάρει τη μορφή ενός άρθρου – με τίτλο "Τακτική και Στρατηγική της Κουβανικής Επανάστασης" – που δεν έμελλε να δημοσιευτεί παρά μόνο μετά το θάνατο του. [...] «*Η Αμερική είναι σήμερα ένα ηφαίστειο, δεν βρίσκεται σε φάση έκρηξης, αλλά είναι ταραγμένο απ' τους φοβερούς υπόγειους βρυχηθμούς που προαναγγέλουν το ξύπνημα του*».

Χαρακτηρίζει την Συμμαχία για την Πρόοδο (ΣΣ Ι> που είχε εξαγγείλει ο Κέννεντι) ως «*προσπάθεια του ιμπεριαλισμού να εμποδίσει τη διαμόρφωση επαναστατικών συνθηκών μεταξύ των λαών, μέσω του συστήματος του να μοιράζεται ένα μικρό μέρος των κερδών με τις τάξεις των κρεολών εκμεταλλευτών*».

Καταλήγει σε δύο συμπεράσματα: «*Απαιτείται αντάρτικος αγώνας για την κατανίκηση του συμβατικού στρατού και ο αγώνας αυτός θα έχει παναμερικανικό χαρακτήρα. Θα μπορούσαμε να αντιληφθούμε αυτή τη νέα εποχή της χειραφέτησης της Αμερικής ως αντιπαράθεση δύο τοπικών δυνάμεων που παλεύουν για την κυριαρχία και μια περιοχή; Προφανώς όχι (...) Οι γιάνκηδες θα επέμβουν γιατί ο αγώνας στην Αμερική είναι καθοριστικής σημασίας*».

Δύο ιδέες που έχουν να κάνουν με τη μελλοντική του πρακτική.

Η ένταση μεταξύ της κουβανέζικης επανάστασης και των Ηνωμένων Πολιτειών θα οδηγήσει κατά τους επόμενους μήνες στα πρόθυρα μιας παγκόσμιας πυρηνικής αναμέτρησης. Μια δυο μέρες πριν από τη γέννηση του γιου του (γεννήθηκε 20 Μάη) ο Τσε είχε σχολιάσει σε μια ομιλία του: «*Ο Ιμπεριαλισμός ξέρει ή μπορεί και να μην ξέρει τι είναι ικανή να κάνει η Σοβιετική Ένωση προκειμένου να μας προστατέψει (...) Αν κάνουν ένα λάθος, θα καταστρέψουν τον ιμπεριαλισμό ως τις ρίζες του, αλλά κι απο μας δε θα μείνουν και πολλά. Γι' αυτό κι εμείς πρέπει να αγωνιζόμαστε σταθερά για την ειρήνη*».

Στις 30 Μαΐου ο Τσε καλείται από τον Φιντέλ σε μία πολύ κλειστή συνάντηση. Παρίσταται μόνο ο πρόεδρος Ντορτικός, ο Φιντέλ και ο Ραούλ Κάστρο. Ο Φιντέλ τους πληροφορεί ότι την προηγούμενη μέρα είχε συζητήσει με τον Σοβιετικό υποστράτηγο Μπιργιούσοφ, ο οποίος του μετέφερε την πρόταση του Νικίτα Χρουστώφ να ενισχύσουν την άμυνα της Κούβας εκτός των άλλων και με πυρηνικές κεφαλές. Ο Φιντέλ τους πληροφορεί ότι ανέβαλε την απόφαση του μέχρι να το συζητήσει μαζί τους. Δεν υπάρχουν μαρτυρίες για το τι υποστήριξαν οι τέσσερις παριστάμενοι στη συζήτηση, ούτε για τις συμφωνίες ή τις διαφωνίες τους.

Πολλά χρόνια αργότερα, το 1992, ο Φιντέλ θα έλεγε: «*Δε μας άρεσαν οι πύραυλοι, έβλαπταν την εικόνα της επανάστασης στη Λατινική Αμερική. Οι κεφαλές θα μας μετέτρεπαν σε στρατιωτική βάση των Σοβιετικών, αλλά, από την άλλη, σκεφτήκαμε ότι θα ενισχύονταν έτσι το σοσιαλιστικό μπλοκ*». Το γεγονός πάντως είναι ότι οι συμμετέχοντες σ' αυτή τη συνάντηση αποφάσισαν υπέρ της ρωσικής πρότασης.

[...] Στις 13 Αυγούστου ο Σοβιετικός πρέσβης Αλεξέγεφ παραδίδει στον Φιντέλ το κείμενο της διμερούς συμφωνίας για την εγκατάσταση των βάσεων για τους πυραύλους. Ο Φιντέλ, αφού πρώτα το ελέγχει, το παραδίδει με την σειρά του στον Τσε για να το πάει στην ΕΣΣΔ.

Η κατάσταση εξελίσσεται ραγδαία.

Στις 27 Αυγούστου ο κομαντάντε Γκεβάρα καταφθάνει στη Μόσχα με τον Εμίλιο Αραγονές, υπό το πρόσημο μιας επίσκεψης για την τακτοποίηση «οικονομικών υποθέσεων».

Στις 30 του μήνα θα συναντηθεί με το Νικίτα στη ντάτσα του στην Κριμαία.

Παρά το γεγονός ότι ο Τσε επιμένει να δημοσιοποιηθεί η συμφωνία, ο Χρουστώφ απορρίπτει την πρόταση. Επίσης δεν υπογράφει το κείμενο, κατά πάσα πιθανότητα για να εμποδίσει τη διαρροή της πληροφορίας απ' τους Κουβανούς.

Σημείωση: Στο διάστημα που ακολουθεί ο Τσε παρακολουθεί τα τεκταινόμενα από την Αβάνα, συνεχίζοντας το πρόγραμμα του που περιλαμβάνει από μεροκάματα εθελοντικής εργασίας σε υφαντουργία μέχρι συνεδριάσεις με συνεργάτες στο υπουργείο Βιομηχανίας.

Στις 17 Οκτωβρίου ο Τσε υποδέχθηκε στην Αβάνα τον φίλο του, αλγερινό επαναστάτη Μπεν Μπέλα που ταξίδεψε στην Κούβα για υπογραφή διμερών συμφωνιών.

[...] Στις 7 το απόγευμα της 22ης Οκτωβρίου ο Κένεντι απευθύνεται στο έθνος μέσω ενός τηλεοπτικού μηνύματος διάρκειας δεκαεφτά λεπτών γνωστοποιώντας «τις αναμφισβήτητες αποδείξεις για την ύπαρξη βάσεων στην Κούβα» και αναφέρει ότι θα επιβληθεί στους Κουβανούς καραντίνα και αποκλεισμός. Σε άμεση απάντηση, τα σοβιετικά πλοία που βρίσκονταν εν πλω παίρνουν διαταγές να αγνοήσουν τον αποκλεισμό. Την επόμενη μέρα η Κούβα τίθεται σε πολεμικό συναγερμό. Ο Αργεντινός δημοσιογράφος Αδόλφο Γκίλι θα επισημάνει: «Ήταν λες κι έβρισκε διέξοδο μία μακροχρόνια συσσωρευμένη ένταση, λες και όλη η χώρα με ένα στόμα έλεγε, *Επιτέλους!*».

Ο Τσε ορίζεται αρχηγός του Δυτικού Τμήματος Στρατού και κατευθύνεται στο Πιναρ ντελ Ρίο. Σύμφωνα με τον Ταμάγιο, τον υπασπιστή του, ο Τσε πίστευε ότι ο πόλεμος θα ξεσπούσε από στιγμή σε στιγμή και ότι η εισβολή αυτή τη φορά θα γινόταν πράγματι από εκείνη την περιοχή (ΣΣ |> η πρώτη εισβολή ήταν στον Κόλπο των Χοίρων).

Εγκαθιστά το γενικό αρχηγείο του στη σπηλιά του Λος Πορτάλες, στα ριζά των λόφων που κυκλώνουν την κοιλάδα του Σαν Άντρες ντε Καϊγουανάμπο, στις όχθες του ποταμού Σαν Ντιέγο. Μία φυσική σπηλιά που είχε τροποποιηθεί ελάχιστα κατά την προεπαναστατική εποχή από τον τσιφλικά Κορτίνα, ο οποίος είχε φτιάξει μερικά σκαλοπάτια και είχε φαρδύνει την είσοδο. Η σπηλιά ήταν μεγαλειώδης, αλλά στο εσωτερικό της, με αυστηρή τάξη, είχαν στηθεί τμήματα, ασύρματοι, μερικά κρεβάτια εκστρατείας, δύο εστίες μαγειρέματος κι ένα τραπέζι φτιαγμένο από μια πέτρινη πλάκα βαλμένη πάνω σε δυο στύλους από πέτρες. Σταλακτίτες, χελιδόνια τη μέρα και νυχτερίδες τη νύχτα.

Ο Τσε κινήθηκε ολοταχώς και, πιστεύοντας ότι ο πόλεμος τον περίμενε στη γωνία, άρχισε να οργανώνει αποθήκες πυρομαχικών σε σπηλιές και οροσειρές και πέρασε από χαρακώματα και καταλύματα μιλώντας με τους άντρες και τονώνοντας το ηθικό τους. Το σχέδιο ήταν η οργανώσουν μια πρώτη γραμμή άμυνας ακολουθώντας τα διδάγματα της εμπειρίας τους στον Κόλπο των Χοίρων, κι έπειτα, σε περίπτωση που οι εισβολείς κατάφερναν να σχηματίσουν ένα μέτωπο στην παραλία, να αναδιπλωθούν σε έναν ανταρτοπόλεμο στη Σιέρα ντε λος Όργκανος. Κατά τη διάρκεια εκείνων των ημερών της επιφυλακής ο Τσε επιθεωρούσε την περιοχή που βρισκόταν υπ' ευθύνη του και τις νύχτες διάβαζε και έπαιζε σκάκι. [...]

Όταν ο κίνδυνος ενός πυρηνικού πολέμου έχει τελειώσει και έχει οριστικοποιηθεί η συμφωνία Κέννεντι-Χρουστώφ, η ένταση σταδιακά μειώνεται. Ο Τσε επιστρέφει στην Αβάνα.

Η Ίλδα Γκαδέα (ΣΣ |> η πρώτη σύζυγος του Τσε με την οποία είχε πάρει διαζύγιο), που επιστρέφει από τη δουλειά της, θα ανακαλύψει έκπληκτη ότι ο Τσε βρίσκεται στο σπίτι της: «*Βρήκα τον Ερνέστο πενταβρώμι-κο, με τις αρβύλες του καταλασπωμένες, να παίζει στο διαμέρισμα με τη μικρή (...) να παίζει και με το σκυλί*». Μετά την εγγύτητα του θανάτου, η επιστροφή στη ζωή...

Σε ένα άρθρο γραμμένο εκείνες τις μέρες – και που δεν έμελλε να δημοσιευτεί παρά μόνο μετά το θάνατο του – με τίτλο «*Τακτική και στρατηγική της λατινοαμερικάνικης επανάστασης*», έκανε έναν σκληρό απολογισμό της κρίσης:

«Είναι το ανατριχιαστικό παράδειγμα ενός λαού που είναι διατεθειμένος να αιματοκυλιστεί σε μια πυρηνική επίθεση προκειμένου οι στάχτες του να γίνουν το τσιμέντο για νέες κοινωνίες και, όταν γίνεται χωρίς κανείς να ζητήσει τη γνώμη του μια συμφωνία θάσει της οποίας αποσύρονται οι ατομικοί πύραυλοι, δεν αναστενάζει ανακουφισμένος, δε νιώθει ευγνωμοσύνη για την ανακωχή – ρίχνεται στην παλαιίστρα για να δώσει τη δική του, μοναδική φωνή, διατρανώνοντας τη μαχόμενη θέση του, δική του και μοναδική, και, πιο πέρα ακόμα, την απόφαση του να παλέψει ακόμα κι' αν είναι μόνος».

✓ Είναι φανερό ότι ο Γκεβάρα αισθάνεται οργή για την συμφωνία απόσυρσης των πυραύλων, πίσω απ' την πλάτη της κουβανικής κυβέρνησης.

Όπως κάθε φορά που αισθάνεται οργή, ο Τσε θα βυθιστεί σε μία εύγλωττη επίμονη σιωπή [...] και θα αφιοσιωθεί πλήρως στα καθήκοντα του στον τομέα της βιομηχανίας, κρυμμένος απ' τον κόσμο. Ο Σαβέριο Τουτίνιο, ανταποκριτής τότε της ιταλικής εφημερίδας L' Unità (όργανο του PCI), προσπαθεί να του πάρει συνέντευξη και βρίσκεται αντιμέτωπος με την άρνηση του Τσε. [...]

Ο Τουτίνιο θα κατέθετε αργότερα: «Είχε μια μυστηριώδη αύρα που απέρρεε από την σιωπή και τις αριστερές του θέσεις, την άρνηση των προνομίων, τη νυχτερινή δουλειά... Κυκλοφορούσε η φήμη ότι ο Τσε είχε θελήσει να ρίξει στα αμερικανικά αεροπλάνα στη διάρκεια της κρίσης»

Αποσπάσματα απ' τη βιογραφία του Τσε γραμμένη απ' τον Πάκο Ιγνάσιο Τάϊμπο II με τίτλο «Ερνέστο Γκεβάρα, γνωστός και ως Τσε», Εκδόσεις Κέδρος, 2005, σελ. 572-582.

Η Κρίση των Πυραύλων, η διπλωματία Χρουστώφ και η συμφωνία που έβαλε τέλος στον κίνδυνο πυρηνικού πολέμου συνεχίζει να αποτελεί ζήτημα προς μελέτη. Μια δεκαετία περίπου αργότερα, ο Φιντέλ αναγνώρισε ότι η επιλογή των σοβιετικών ήταν συνετή, ασχέτως του αν έγινε χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με τον ίδιο και την κουβανική ηγεσία.

Γράφει ο Τέρενς Κάννον στο βιβλίο του “Η Επαναστατική Κούβα” (Εκδ. Χοσέ Μαρτί):

Καθώς περνούσαν τα χρόνια και οι Ενωμένες Πολιτείες δεν εισέβαλαν στο νησί, οι ηγέτες της Κούβας κατάλαβαν ότι είχαν υποτιμήσει τη σύνεση της σοβιετικής απόφασης να απομακρύνουν τους πυραύλους. Το 1974 ο Φιντέλ ρωτήθηκε τι νόμιζε για τον τρόπο που επιλύθηκε η κρίση:

«Λοιπόν, δεν ήμασταν εντελώς ευχαριστημένοι με τα αποτελέσματα της Κρίσης των Πυραύλων. Αλλά αν είμαστε ρεαλιστές, και πάμε πίσω στην ιστορία, καταλαβαίνουμε ότι η δική μας στάση δεν ήταν σωστή. Οι Ρώσοι πίστευαν ότι από εκείνες τις διαπραγματεύσεις (ΣΣ |> Χρουστώφ-Κένεντι) δύο αντικειμενικοί σκοποί θα πετυχαίνονταν: η υπόσχεση να μη γίνει εισβολή στην Κούβα από τη μια μεριά και από την άλλη, η εξάλειψη του κινδύνου ενός πυρηνικού πολέμου. Δεν έγινε πόλεμος και υπήρξε μια περίοδος χαλάρωσης των διεθνών εντάσεων, αποδεικνύοντας έτσι ότι η σοβιετική θέση ήταν η σωστή».



Δείτε το πλήρες χρονικό στο ecured.cu

